

ZAKRES MATERIAŁU DO MATURY PRÓBNEJ Z JEZYKA NIEMIECKIEGO

Poziom rozszerzony

1. Różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi poprawnych pod względem fonetycznym, ortograficznym, morfosyntaktycznym i leksykalnym, w zakresie następujących tematów:

- a) **człowiek** - dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, uczucia i emocje, problemy etyczne,
- b) **dom** - miejsce zamieszkania, opis domu, pomieszczeń domu i ich wyposażenia, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania,
- c) **szkoła** - przedmioty nauczania, oceny i wymagania, życie szkoły, kształcenie pozaszkolne, system oświaty,
- d) **praca** - zawody i związane z nimi czynności, warunki pracy i zatrudnienia, praca dorywcza, rynek pracy,
- e) **życie rodzinne i towarzyskie** - okresy życia, członkowie rodziny, czynności życia codziennego, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy,
- f) **żywienie** - artykuły spożywcze, przygotowanie potraw, posiłki, lokale gastronomiczne, diety,
- g) **zakupy i usługi** - rodzaje sklepów, towary, sprzedawanie i kupowanie, reklama, reklamacja, korzystanie z usług, środki płatnicze, banki, ubezpieczenia,
- h) **podróżowanie i turystyka** - środki transportu, baza noclegowa, informacja turystyczna, wycieczki, zwiedzanie, wypadki i awarie,
- i) **kultura** - dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze,
- j) **sport** - dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, imprezy sportowe, sport wyczynowy, sporty ekstremalne,
- k) **zdrowie** - higieniczny tryb życia, schorzenia, ich przyczyny, objawy i leczenie, niepełnosprawni, uzależnienia, system ochrony zdrowia,
- l) **nauka, technika** - odkrycia naukowe, wynalazki, obsługa i korzystanie z urządzeń technicznych, współczesne środki przekazu i przetwarzania informacji,

- m) **świat przyrody** - klimat, świat roślin i zwierząt, krajobraz, zagrożenie i ochrona środowiska naturalnego, klęski żywiołowe, przestrzeń kosmiczna,
- n) **państwo i społeczeństwo** - struktura państwa, urzędy, organizacje międzynarodowe, problemy i konflikty wewnętrzne i międzynarodowe, przestępczość, polityka społeczna, partie i politycy, kościoły i religie, gospodarka,
- o) elementy wiedzy o krajach obszaru językowego, którego język jest zdawany,

2. Konstruowanie różnych form prostych wypowiedzi pisemnych: **ogłoszenie, notatka, ankieta, pocztówka, zaproszenie, listu prywatny, prosty list formalny, opis, rozprawka, opowiadanie.**

3. Rozumienie ze słuchu bogatego pod względem treści i o wysokim stopniu zróżnicowania struktur leksykalno-gramatycznych.

4. Rozumienie tekstu czytanego, bogatego pod względem treści o wysokim stopniu zróżnicowania struktur leksykalno-gramatycznych.

STRUKTURY GRAMATYCZNE

RODZAJNIK

- użycie rodzajnika nieokreślonego
- użycie rodzajnika określonego.
- użycie rzeczownika bez rodzajnika

RZECZOWNIK

- (deklinacja mocna, słaba i mieszana) w liczbie pojedynczej, mnogiej,
- tworzenie liczby mnogiej,
- rzeczowniki złożone, rzeczowniki zdrobniałe,
- rzeczowniki określające zawód i wykonawcę czynności,
- rzeczowniki z przyrostkami: *-e, -ei, -heit, -keit, -ler, -schaft, -ion, -tät, -in, -um, -ung, -*

ZAIMEK

- zaimki osobowe,
- zaimek nieosobowy
- zaimek zwrotny
- zaimki wskazujące,
- zaimki pytające, np.

- zaimki nieokreślone, ,
- zaimki względne,
- zaimek wzajemny,

PRZYMIOTNIK

- przymiotnik jako orzecznik,
 - przymiotnik jako przydawka:
- z rodzajnikiem określonym i zaimkiem wskazującym,
- z rodzajnikiem nieokreślonym, zaimkiem dzierżawczym i z przeczeniem
- bez rodzajnika,
- po zaimkach pytających, nieokreślonych,
- po zaimkach liczebnych,
- po liczebniku,
- w formie stopnia wyższego i najwyższego,
- regularne i nieregularne stopniowanie przymiotnika,
 - przymiotniki w porównaniach,
 - przymiotniki utworzone od nazw miast, krajów i części świata,
 - rekcja przymiotnika,

LICZEBNIK

- liczebniki główne, liczebniki porządkowe,
- liczebniki mnożne i nieokreślone,
- użycie liczebników w oznaczeniu miary i wagi, powierzchni i objętości,

PRZYSŁÓWEK

- przysłówki zaimkowe w pytaniu i odpowiedzi,
- regularne i nieregularne stopniowanie przysłówków
- przysłówki czasu i miejsca,

PRZYIMEK

- przyimki z celownikiem: *aus, bei, mit, nach, seit, von, zu, gegenüber*
- przyimki z biernikiem: *durch, gegen, für, ohne, um, entlang, bis*
- przyimki z celownikiem lub biernikiem: *an, auf, in, hinter, neben, unter, über, vor, zwischen*
- przyimki z dopełniaczem: *während, trotz, wegen, statt*

CZASOWNIK

- formy czasowe – strona czynna czasownika: Präsens, Präteritum, Perfekt, Plusquamperfekt, Futur I
- czasowniki posiłkowe *sein, haben, werden*
- czasowniki nieregularne ze zmianą samogłoski,
- czasowniki rozdzielnie i nierozdzielnie złożone,
- czasowniki zwrotne,
- czasowniki modalne w trybie oznajmującym Präsens i Präteritum
- czasowniki modalne w trybie przypuszczającym w czasie Präteritum,
- czasownik *lassen*, np. formy imiesłowowe czasownika: Partizip II
- tryb rozkazujący,
- bezokoliczniki z *zu* i bez *zu* w czasie Präsens i Präteritum,
- strona bierna czasownika (Vorgangspassiv): Präsens, Präteritum, Perfekt,
- strona bierna Präsens, Präteritum z czasownikiem modalnym,
- strona bierna określająca stan (Zustandspassiv),
- tryb przypuszczający – Konjunktiv II (Präteritum), np. *Hätte ich Zeit, ginge ich heute ins Kino.*
- tryb warunkowy – Konditional I (würde + Infinitiv I), np. *Wenn ich mehr Geld hätte, würde ich mir ein neues Fahrrad kaufen.*
- rekcja czasowników, np. *denken an, fragen nach, warten auf, stören (Akk.), folgen (Dat.)*

SKŁADNIA

- zdania pojedyncze: oznajmujące, pytające i rozkazujące
 - szyk wyrazów: prosty, przestawny oraz szyk zdania podrzędnie złożonego,
 - przeczenia *nein, nicht, kein, nie, niemals, nirgends, keinesfalls* i ich miejsce w zdaniu,
 - zdania złożone współrzędnie ze spójnikami, np. *aber, denn, oder, und, sondern, deshalb, sonst, trotzdem* oraz zdania bezspójnikowe;
 - zdania podrzędnie złożone:
- zdania podmiotowe, np. *Es wundert mich, dass er nicht gekommen ist.*
- zdania dopełnieniowe ze spójnikami, np. *dass, ob, wer, was, wo, wie;*
- zdania okolicznikowe przyczyny ze spójnikami: *weil, da;*
- zdania okolicznikowe czasu ze spójnikami: *wenn, als, bevor (ehe), bis, nachdem, seitdem, während;*
- zdania warunkowe rzeczywiste: *wenn + Präsens,*
- zdania warunkowe nierzeczywiste: Konjunktiv Präteritum czasowników: *sein, haben* oraz czasowników modalnych, Konditionalis I, np. *Wenn wir Zeit hätten, würden wir eine Weltreise machen. Hätten wir Lust, gingen wir ins Kino. Wäre er gesund, könnte er mitfahren.*
- zdanie przyzwalające: *obwohl, obzwar, obschon,*

– zdanie okolicznikowe celu: *damit*, konstrukcja bezokolicznikowa *um ... zu*, np.

– zdanie przydawkowe z zaimkiem względnym *der, die, das*,

– zdania porównawcze: *so wie, als, je ... desto*, np.

zдания z podwójnym spójnikiem: *entweder ... oder, einerseits ... andererseits, nicht nur ... sondern auch, sowohl ... als auch, weder ... noch, zwar ... aber*.

-zdania okolicznikowe sposobu: *indem, dadurch dass, ohne dass (ohne ... zu), anstatt dass (anstatt... zu)*,

-zdania skutkowe: *so dass, als dass*,

- zdania porównawcze nierzeczywiste *als, als ob*, np.:

-zdania nierzeczywiste wyrażające życzenie (irreale Wunschsätze).